

Raadet, der bestemmer, naar Rævefangst maa begynde, Rensjagten maa tiltrædes, Lodder skal indsamles?

Ja, det kan man altsaa naa, naar man faar Grønlænderne til at forstaa, hvad de i den Henseende selv bør gøre. Ellers kan man ikke magte de Forhold. Regereri hjælper ikke. Men mon ikke Grønlænderne har haft den Slags Forhold i god Orden — just ikke Fredningsbestemmelserne, men Ordningen af deres Arbejdsmetoder, deres Fangstmetoder, Fordeling af Udbytte og indbyrdes Hjælp, før vi Danske kom til? Vi har i Virkeligheden med vor Kaffe og vore Rifler bragt en Forandring i Forholdene, som Grønlænderne selv naturligvis ikke er i Stand til at vurdere rigtigt og finde sig til rette med. Men saa er det en Fejl af os, at vi ikke har sørget for at lære dem, hvad de skulde kunne under de forandrede Forhold. Jeg er ikke saa sikker paa, at vi har været til nogen stor Lykke for Grønland hidtil. Lad os haabe, vi har været det, men lad os saa ikke lulle os ind i, at det er saare godt, at der kun er Ros at give os for vort Forhold til Grønland, men lad os til det yderste anspænde os for at gøre Forholdene deroppe bedre, end de er. Jeg tror, der trænges til det.

Jeg skal gøre opmærksom paa, at Betænkningen Side 89 udtaler: Fiskerimulighederne „udnyttes dog kun i ret ringe Grad, dels fordi der endnu kun er faa, som kender til Brugen af Dybvandsfiskerredskaber, men navnlig fordi Befolkningen ikke er i Stand til af sin lille Overskudsproduktion af Skind at skaffe sig de nødvendige Kontanter til Anskaffelse af Redskaber“. Dette er en højst sørgelig Udtalelse. Af hvilken Grund kender kun faa af Grønlænderne Brugen af Dybvandsfiskerredskaberne? Det burde vi dog virkelig have sørget for, at de forstod sig paa. Det havde været de Danskes Sag at lære dem det. Det er vor Fejl, at de ikke kan det. Men naar de har haft for faa Kontanter til Anskaffelsen af Redskaber, saa er det udelukkende Handelens Fejl, saa er det, fordi Handelen ikke betaler Varerne saaledes, at Grønlænderne er i Stand til at betale den Pris, som Handelen holder Fiskeriredskaber i. Enten maa der gives mere for de Varer, som Grønlænderne afhænder, eller ogsaa maa Handelen sælge dem Fiskeriredskaberne billigere. Det er udelukkende Handelen, der bestemmer, baade hvad den giver for Grønlændernes Varer, og hvad den tager for det, den sælger Grønlænderne, og derfor kan man ikke komme og sige, at det er beklageligt, at der er et Misforhold der. Det kan vi Danske

ikke beklage, det er vor Skyld, at der er et Misforhold paa det Omraade. Det fører naturligvis ind paa Spørgsmaalet om Monopolhandel i det hele, og det skal jeg senere komme til. Men der staar paa samme Side, at „en Haandsnøre til Hellefiske- og Hajfangst koster gennemsnitlig 7 Sælskind, og mere produktive Redskaber som Langliner eller Garn bliver der slet ikke Raad til“. Men det er jo udelukkende Handelens Fejl, og det er utilbørligt. Det er aldeles utilladeligt, at Handelen betaler saa slet for Grønlændernes Varer, at de ikke kan skaffe sig Haandsnører til Fiskefangst og slet ikke kan tænke paa at skaffe sig Langliner eller Garn. Enten maa man, som jeg sagde før, sælge disse Redskaber billigere, eller ogsaa maa man give mere for Varerne. Dette er et Vidnesbyrd om et daarligt Regimente paa Grønland. Det kan man ikke modsige, naar det er rigtigt, hvad her staar i Betænkningen.

Hvad Maalet er for vort Arbejde i Grønland, er i Kommissionsbetænkningen, Side 15, søgt udtrykt paa en Maade, som jeg i det væsentlige kan tiltræde. Der staar: „Det Hovedformaal, som efter Udvalgets Mening bør sættes, er Grønlændernes Udvikling til Selvstændighed, det vil sige til en saadan Modenhed i moralsk og økonomisk Henseende, at de kan blive i Stand til at leve i fri Forbindelse med den øvrige Verden, naar Landets nuværende Afsondringstilstand en Gang i Fremtiden ophører“; jeg vilde snarere sige, saa at Befolkningens nuværende Afsondringstilstand snarest muligt kan ophøre. Men i alt Fald, Maalet er vi jo enige om, det er aandelig og materiel Fremgang for Grønlænderne. Jeg tror, vi i den Henseende endnu har for smaa Resultater at vise hen paa. Det bør blive anderledes i Fremtiden, og det bør have stor Interesse for Rigsdagen at medvirke til, at det kan blive anderledes. Rigsdagen har jo ikke beskæftiget sig med de grønlandske Forhold som Lovgivningsfaktor før henimod 1908; det er jo først i 1908, vi faar en Lov om Grønland. Siden har Rigsdagen beskæftiget sig med det, og det er stadig de samme Spørgsmaal, der dukker op. Der er for det første Monopolhandelen. Det forekommer mig, at Monopolhandelen i sig selv er en absolut Urimelighed, som det maa være Maalet at bringe ud af Verden hurtigst muligt. Vi har jo i sin Tid ment, at det var nødvendigt at have Monopolhandel paa Island og paa Færøerne, men det har vist sig at være ganske forkert, det var noget, som meget vel kunde